بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2023/HC-B12/63,64,65,66
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތްތައް:**
  1. އަޙްމަދު ރަޝީދު / ގޮލްޑަންވާގެ، ގއ. މާމެންދޫ
  2. އަޙްމަދު ސިރާޖު / ސީނުގެ، ތ. ތިމަރަފުށި
  3. އަޙްމަދު ނާޒިރު / ކެނެރީގެ، ގއ. ގެމަނަފުށި
  4. ޙަސަން ޒިޔާން އިބްރާހީމް / އުނިމާގެ، ގދ. ވާދޫ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކުރުމަށް)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ

ނިންމި ތާރީޚު: 26 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1445
11 ޑިސެމްބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު:

11 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1445

26 ސެޕްޓެމްބަރު 2023

** އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:**

- **ނަންބަރު:** 145-B4/(504-2022)/2023/12 (2023/HC-B12/63)
  145-B4/(424-2022)/2023/13 (2023/HC-B12/64)
  145-B4/(424-2022)/2023/11 (2023/HC-B12/65)
  145-B4/(415-2022)/2023/14 (2023/HC-B12/66)
- **ނިންމި ތަން:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުގެ މުއްދަތު)
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 13 ސެޕްޓެމްބަރު 2023
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 14 ސެޕްޓެމްބަރު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ވަކީލު ފަރާތުން:

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އާމިނަތު ޝަމްލާ ނަސީމް

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އާމިނަތު ޝިފާ އަބްދުﷲ

ސީނިއަރ ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ސަމާ އިބްރާހީމް

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަބްދުﷲ އައިމަން ޢަލީ

އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވި ފަރާތް

1. އަބްދުﷲ ނަޒީމް / ގުލްޒާރުނިވާސްގެ، ގއ. ވިލިނގިލި

ވަކީލު ފަރާތުން:

އަލްއުސްތާޛު އަޙްމަދު ނަޒީމް / [illegible]

ސަޢީދު އަބްދުﷲ / [illegible]

2. އަބްދުﷲ ސިފާޙް / ސިނަމާގެ، ޏ. ފުވައްމުލައް

ވަކީލު:

އިލްޔާސް ޢަލީ / [illegible]

3. އަބްދުﷲ ނަޒީރު / ކަނޑުވެހި، ގއ. ގެމަނަފުށި

ވަކީލު ފަރާތުން:

އަލްއުސްތާޛު އަޙްމަދު ނަޒީމް / [illegible]

ސަޢީދު އަބްދުﷲ / [illegible]

4. ޙަސަން ޒިޔާން އިބްރާހީމް / އާސިފާގެ، ގދ. ތިނަދޫ

ވަކީލު:

އިސްމާޢީލް މުޙައްމަދު / [illegible]

[illegible] – ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] – [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު

1. މިއީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(504-2022)/2023/12 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/13 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/11 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(415-2022)/2023/14 ކޯޓު އަމުރު (މިއަށްފަހު "އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރުތައް") ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ އެ އަމުރުތައް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާތަކެވެ.

2. އެގޮތުން، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(504-2022)/2023/12 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/63 މައްސަލައިގައެވެ. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، [illegible]، އަޙްމަދު [illegible][1] އެވެ.

3. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/13 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/64 މައްސަލައިގައެވެ. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible][2] އެވެ.

4. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/11 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/65 މައްސަލައިގައެވެ. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible][3] އެވެ.

---

[1] ދރއ ނަންބަރު A373345

[2] ދރއ ނަންބަރު A249405

[3] ދރއ ނަންބަރު A300040

5. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(415-2022)/2023/14 [illegible] އިސްތިއުނާފު[illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/66 ގެ ޤަޟިއްޔާގައެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު [illegible][4] އެވެ.

6. [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] ޤަޟިއްޔާގައި[5] [illegible][6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible][7] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] 4 (ހަތަރެއް) ވަނަ [illegible] "[illegible]" [illegible]

ޝަރީޢަތުގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

7. [illegible] 02 މޭ 2022 [illegible] 9:15 [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] 14 ސެޕްޓެމްބަރު 2023 [illegible]

---

[4] [illegible] ނަންބަރު A320988

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާ

[6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާގެ 13 ވަނަ [illegible]

[7] ފެމިލީ ކޯޓުގެ [illegible] ނަންބަރު: FAM/2021/02 (27 ޖަނަވަރީ 2021) [illegible]

8. މި ހާދިސާއާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބަޑިބަޑިއާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނުއެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޖިނާޔަތް ނުރައްކާތެރި [illegible] ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވެއެވެ.

9. އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4(504-2022)/2022/20 [illegible] 04 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

> "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 41/2014 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ބަޑިބަޑިއާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި، ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން [illegible]"

10. ބަންދުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(504-2022)/2023/12 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

11. އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1177 [illegible] 26 ޖޫން 2022 އިން [illegible] [illegible]

މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެންނެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތުންނެވެ.

> " ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތް ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 16 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިން ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ހެކިބަސް ދޫނުކުރުމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށްބެލެވޭތީއެވެ."

ބުނެވުނު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި އަޙްމަދު ސިރާޖުގެ ވަކީލުން ހުށަހެޅުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/13 ކޯޓު އަމުރުން އަޙްމަދު ސިރާޖްއަށް ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

12. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ އަޙްމަދު ނާޒިރު އެންމެފަހުން ބަންދުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/978 ކޯޓު އަމުރުން 26 ޖޫން 2022 އިން ފެށިގެން ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެންނެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތުންނެވެ.

> " ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތް ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 2 ވަނަ އިސްލާހުގެނައުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ފެންނާތީ."

ބުނެވުނު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި އަޙްމަދު ނާޒިރުގެ ވަކީލުން ހުށަހެޅުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/11 ކޯޓު އަމުރުން އަޙްމަދު ނާޒިރުއަށް ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ.

13. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ޙަސަން ޒިޔާން އިބްރާހީމް [illegible] ބަންދުކުރުމުގެ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4(415-2022)/2022/15 ކޯޓު އަމުރުން 06 ޖުލައި 2022 އިން ފެށިގެން ޝަރީޢަތްނިމެންދެން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން އެހެންގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންދެންނެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ޙާލަތުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

> "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 41/2014 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ބިރުވެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި، ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީނާ ދޫކޮށްލައިފިނަމަ ހެކި ފޮރުވުން ނުވަތަ ހެކިބަސްދޭނެ މީހަކަށް ނުފޫޒެއް ފޯރުވުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތްކަމަށް ބެލެވޭތީއާއި، މީނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ކަމަށް ބެލެވޭތީ"

ބަންދުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި ޙަސަން ޒިޔާން އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(415-2022)/2023/14 ކޯޓު އަމުރުން ޙަސަން ޒިޔާން އިބްރާހީމްއަށް ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

14. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކޮށްފައިވާ އަމުރާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފިއެވެ. މިއީ އެ އަމުރަށް ކުރި އިސްތިއުނާފު ޤަޟިއްޔާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާ

15. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(504-2022)/2023/12 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/13 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/11 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު

145-B4/(415-2022)/2023/14 ކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ އަމުރުތައް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެނުކުތާއާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާއަކީ؛

15.1 އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އަމުރުތަކަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 12 ވަނަ މާއްދާ އާއި 16 ވަނަ މާއްދާ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން [illegible] އޮންނަ އުޞޫލު [illegible]

16. މި ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ދައުލަތުން ބުނެފައިވަނީ، މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައިވާ [illegible] އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] 16 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ނިންމާފައެވެ. މީގެ އިތުރުން، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/48,49,50 ޤަޟިއްޔާގައި ފަދައިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާ 16 ވަނަ މާއްދާ [illegible]. އަދި، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-B12/98,99 ޤަޟިއްޔާގައި ފަދައިން އިސްތިއުނާފު [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އަމުރުތަކަކީ [illegible].

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

17. އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އަމުރުތަކަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާ އާއި 16 ވަނަ މާއްދާ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މަތީ [illegible] ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] ނަޒަރިއްޔާ އަމުރުތަކެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފު [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] ބަދަލުކުރުމަށް ނަޒަރިއްޔާ އަމުރުތަކުގެ [illegible] އެ ފަރާތްތަކުން ބަދަލުގައި [illegible] ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.

ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] [illegible] [illegible]

18. އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތުން [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ ޖަވާބުގައި [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާތީ ކަމަށެވެ. އަދި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/48,49,50 ގެ މައްސަލާގައިވާ ކަންކަން މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤު ނުކުރެވޭނެކަމަށެވެ. ސަބަބަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2023/SC-C/01 ގެ މައްސަލާގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން މަދަނީ [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގައި ކަމަށްވާއިރު، [illegible] [illegible] އާ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/48,49,50 ގެ މައްސަލައަކީ ތަޠުބީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] ފަރާތްތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] ނިންމާފައިވާތީއެވެ. އެހެންކަމުން، އެ މައްސަލާ މި

[illegible] 17/2010ގެ ނަންބަރު ޤާނޫނު [illegible] އަދި، [illegible] [illegible] މައްސަލައަށް [illegible] [illegible] [illegible]

19. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ ޢަރުޟުގައި ބުނެފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގައި [illegible] [illegible] [illegible]

20. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ ޢަރުޟުގައި ބުނެފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] މިގޮތުން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން [illegible]:

21. އިސްތިއުނާފު [illegible] އެދިވަޑައިގަތީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރުތައް [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދިވަޑައިގަތުމެވެ.

އިޖުރާއީ ގޮތުން ފާހަގަކުރި ނުކުތާއާއި [illegible] އެ ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކުރި ގޮތް

22. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ފާއިތުވުމުން ކަމަށްވާތީ، މި މައްސަލަ ކުރިއަށް [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ކަމަށްވާތީއެވެ. މި ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

23. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރެއް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާނަމަ، އެ އަމުރެއް ނެރޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސް އަށް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު [illegible] މުޙައްމަދު**[8] ގެ ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ 48 (ސާޅީސް އަށް) ގަޑިއިރު ގުނުމުގައި ދުވަސް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާ ވަގުތުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސް އަށް) ގަޑިއިރު ހަމަވުމާއި ދެމެދު އަންނަ ބަންދު ދުވަސްތައް 48 (ސާޅީސް އަށް) ގަޑިއިރު ގުނުމުގެތެރޭގައި ނުގުނޭނެކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

24. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރުތައް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވަނީ 14 ސެޕްޓެންބަރު 2023 ވީ ބުރާސްފަތި ދުވަހުގެ މެންދުރު 14:45 ގައެވެ. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު [illegible]**

---

[8] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2022/SC-A/39

ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ[9] ފާސިލްގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާގޮތުން 48 ގަޑިއިރު ގުނުމުގައި ޗުއްޓީން އަދަދު ނުކުރާތީ 48 ގަޑިއިރުކަމަށްވާތީ، ދުވަހުން އަންނަ ބަންދު ދުވަސް ނުހިމަނައި މި މައްސަލަ ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ވީ ފުރުޞަތު ހަމަވާނީ، 18 ސެޕްޓެމްބަރު 2023 ވާ ހޯމަ ދުވަހުގެ 14:45 އެވެ. ދައުލަތުން މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހައިކޯޓަށް ފޯމު ހުށަހަޅާފައިވަނީ 18 ސެޕްޓެމްބަރު 2023 ވާ ހޯމަ ދުވަހުގެ 13:54 ގައެވެ.

25. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިކަމަށްނުވާތީ، އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތުމާ ދެކޮޅަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިޢުތިރާޟު ނުކުތާ ބަލައިގަނެވޭކަމަށް ކަނޑައަޅައިފިމެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކުގެ ސަބަބުން ދިރާސާކުރެވުނު

26. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުގެ މައިގަނޑު ނުކުތާގައި ބުނާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ދިރާސާކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އަމުރުތަކާއި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާއި، 16 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާކަމަށެވެ.

27. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ ހުށަހެޅިފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންނެވެ. އަދި އެ ކުށުގައި އެ ކުށެއް ކުރާ ބޭފުޅުންނަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެ މާއްދާގައި ވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 9 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކުށެއް ކުރާ ފަރާތަކަށް ކަނޑައެޅޭނީ ޖަލު އަދަބެވެ، ކުށުގެ ބާވަތަށް ބަލައި އެކުށެއް ކުރި ފަރާތެއް، ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި، ބަޔާންވެގެންވާ ކުށުގެ ސަބަބުން ހުކުމެއް ކުރެވޭ ގޮތަށް

---

[9] ފާސިލް ނަންބަރު 2022/SC-A/39

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠެއް ވުޖޫދުވެއްޖެނަމަ، [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ ދަޢުވާ ނިމެންދެން އެމީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވުޖޫދުވެއްޖެތޯ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] ކޯޓުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު [illegible]، އެއީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(1) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(2) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(3) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(4) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

28. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިކަހަލަ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 9 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] އަދި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] ވުޖޫދުވެއްޖެތޯއެވެ.

29. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން، [illegible]، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޖާން [illegible] ބަންދުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރުތަކުގައި އެފަރާތްތައް ބަންދުކުރުމަށް
އަމުރުކުރި ޙާލަތު [illegible] ހެއްކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތުމާއި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް
ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް [illegible] އެ އަމުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއެވެ.

30. ސާފުވަނީ، އިސްތިއުނާފު [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރު ކުރި، ޤާނޫނު ނަންބަރު
17/2010ގެ 16 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުކޮށްފައެވެ.

31. އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އަމުރުތަކުގައި ހެއްކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ އިޙްތިމާލު [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިއްރު
[illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ނުވިނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

32. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ބަންދުން [illegible] އެ
ފަރާތްތަކުގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible]
[illegible] އަދި ސަބަބު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

33. މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް [illegible] [illegible] ފަރާތްތަކުގެ ބަންދަށް [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެ [illegible]

[illegible] ސަބަބު ބަޔާންކޮށްދޭންޖެހެއެވެ. މި ކޯޓުގެ ގިނަ ނިންމުންތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible]
ސަބަބު ބަޔާންކުރުމުގެ މުހިއްމުކަން އަލިއަޅުވާލާފައިވާނެއެވެ.

34. އެގޮތުން، ހައިކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ނ. [illegible] [illegible][10] ޤަޟިއްޔާގެ 18 އަދި 19 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible].

35. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

> " ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. މި

---

[10] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2023/HC-B12/52

މައްސަލައިގައި މިފަދައިން ގިނަ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ތެރޭގައި [illegible] 12 އިން ފެށިގެން [illegible] 06 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]..."[11]

36. [illegible]، މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް އޮތް ނުރައްކާ [illegible] [illegible] [illegible]. ސަބަބަކީ، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް [illegible] [illegible] އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

37. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] ބަންދުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވީމާ، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[11] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެ 8 ވަނަ ނަންބަރު

ނިންމުން ފުރިހަމަ ގޮތް

38. ބަންދުކުރުމަށްކަން އެދިފައިވާ ހުކުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ވާގޮތުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޖެހޭ ސަބަބު ބަޔާންކުރެވިފައިނުވާ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ އަމުރު ބާޠިލު ކަމަށް ނިންމާފައިވާ އަމުރަކީ ބާޠިލު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ނިންމީމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު

39. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔާ އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝިޖުނާގެ ރައުޔު

40. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔާ އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(504-2022)/2023/12 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/13 ކޯޓު އަމުރާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(424-2022)/2023/11 ކޯޓު އަމުރު އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B4/(415-2022)/2023/14 ކޯޓު އަމުރަކީ ބާޠިލު އަމުރުތަކެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މި މައްސަލަ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަރުޙާތު